עא א ב מיי' פי"ג מהלכות פסה"מ הלכה יח :

עב ג מיי' שם הלכה כב :

עג ד ה מיי' שם הלכה יח :

עד ו מיי' פי"ג מהל' פסולי המוקדשין הלכה א ופט"ז הלכה א :

והתניא א) (ר' שמעון אומר) קומץ ולבונה שחסר כל שהוא פסול תני קומץ לבונה שחסר כל שהוא פסול ואיבעית אימא כאן בלבונה הבאה עם המנחה כאן בלבונה הבאה בפני עצמה א"ר יצחק בר יוסף א"ר יוחנן *ג' מחלוקת בדבר ר"מ סבר קומץ בתחילה וקומץ בסוף ורבי יהודה סבר קומץ בתחילה ושני קומצין בסוף ור"ש סבר קומץ בתחילה וקורט אחד בסוף ושלשתן מקרא אחד דרשו °ואת כל הלבונה אשר על המנחה ג) ר"מ סבר עד דאיתא ללבונה דאיקבעה בהדי מנחה מעיקרא ורבי יהודה סבר כל ואפי' חד קורט "את" לרבות קורט אחר ור"ש *"את" לא דריש ואמר ר' יצחק בר יוסף א"ר יוחנן מחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה אבל בלבונה הבאה בפני עצמה ד"ה קומץ בתחילה וקומץ בסוף להכי איצטריך "אשר על המנחה" דבהדי מנחה אין בפני עצמה לא ואמר ר' יצחק בר יוסף א"ר יוחנן מחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה אבל בלבונה הבאה בבזיכין דברי הכל שני קמצין בתחילה ושני קמצין בסוף, פשיטא? מהו דתימא כיון דבהדי לחם אתיא כאשר על המנחה דמיא קמ"ל; פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא חד אמר מחלוקת בלבונה הבאה עם המנחה אבל בלבונה הבאה בפני עצמה דברי הכל קומץ בתחילה וקומץ בסוף וחד אמר כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו: חיסר לבונתה [פסולה]: הא יתיר כשרה והתניא יתיר פסולה? אמר רמי בר חמא כגון שהפריש לה שני קמצין, ואמר רמי בר חמא הפריש לה שני קמצין ואבד אחד מהן: קודם קמיצה לא הוקבעו, אחר קמיצה הוקבעו, ואמר רמי בר חמא הפריש ארבעה קמצין לשני בזיכין ואבדו שנים מהן: קודם סילוק בזיכין לא הוקבעו, לאחר סילוק בזיכין הוקבעו, האי תו למה לי, היינו הך? מהו דתימא כיון דבריך קומץ דידה כיון שהגיע זמנה לפורקה כמאן דפריקה דמיא, קמ"ל:

מתני' הקומץ את המנחה: לאכול שיריה בחוץ או כזית משיריה בחוץ, להקטיר קומצה בחוץ או כזית מקומצה בחוץ, או להקטיר לבונתה בחוץ פסול ז) ואין בו כרת; לאכול שיריה למחר או כזית משיריה למחר, להקטיר קומצה למחר או כזית מקומצה למחר, או להקטיר לבונה למחר פיגול

תורה אור

והתניא ה) הקומץ את הלבונה כו' · כמחוורה לי דאיירי בה ר' שמעון ו' קפריך מינה לרבי שמעון : **לבונה הבאה עם המנחה** · אם חסרה בשעת הקטרה כשרה לר"ש כדיליף לקמיה (מסוכה בסוגי' ט) מכל הלבונה אשר על המנחה והאי דקתני חסר כל שהו פסול בלבונה הבאה בפני עצמה כגון האומר הרי עלי לבונה יביא מלא קומץ לבונה על המזבח בפ' האומר הרי עלי עשרון (לקמן קו:) דהתם והאי חסר ז) פסול דלא כתיב ביה "ואת כל הלבונה" דילפינן מינה לקמן "כל" אפילו כל שהוא : **רבי מאיר** · סתם מתניתין דקתני חיסר לבונתה פסולה : **קומץ בתחלה** · בשעת קמיצה בעינן שיהא בכלי מלא קומץ לבונה ובהא סלקא מוחו דמתחלה בעי קומץ וכדילפינן מג"ש בפ' האומר הרי עלי עשרון ח) (שם דף קו:): **וקומץ בסוף** · בשעת הקטרה לבונה שלא תחסר : **רבי יהודה סבר** · "אי הוה כתב כל משמע דאפי' קורט אחד דכל משמע כל שהוא כמו אין לשפחתך ט) כל (מלכים ב ד) : **"את" לרבות קורט אחר** · הרי י) הוא שנים : **"את" לא דריש** · וכל משמע ליה כל דהו כר' יהודה : **בזיכין** · מפרש בפרק האומר הרי עלי עשרון (שם דף קו:) דבעי חד קומץ בכל בזך ובזך יא): **פשיטא** · דהא לא כתיב בה כל דלישתמע כל שהוא : **כאשר על המנחה דמיא** · ולימא נמי דהאי "כל הלבונה אשר על המנחה" קאי נמי אלבונה דבזיכין ולדרוש בה "כל דהו" קמ"ל : **שהפריש לה שני קמצים** · פסולה, דיותר מדאי ריבה : **קודם קמיצה** · יב)(גמ' אבד) לא הוקבעו עם המנחה וכשרה : **הוקבעו** · והוי כיתר ופסולה : **היינו הך** · דהא פקיעת מן הסילוק בזיכין כקומץ דמנחה(ג) : **הסגים ופגם דקרבן מוספין** : **כמאן דפריקה דמיא** · ואם אבד לאחר המוספין אימת הוקבעו כבר יג) פסולה קמ"ל (א) כ"ש. ל"א יד) ולא שמעתי "כגון שהפריש לה שני קמצין כשרה" דאמרינן זיל לגביה דהאי חזי ליה זיל לגביה דהאי חזי ליה לא (ב) הוקבעו וכשרה דלא קרינא ביה פרט לשחסרה אפי' לר"מ דפסיל בחיסור לבונה הוקבעו והוי חיסור לבונתה בשעת הקטרה ופסול לר' מאיר : **מתני' לאכול שיריה בחוץ** · חוץ לעזרה : **או להקטיר קומצה בחוץ** · דמחשבה פוסלת בין שחישב טו) לאכילת אדם בין שחישב על אכילת מזבח כגון הקטרה דכתיב טז) ביה גבי מחשבה (ויקרא ז) ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי וגו' ואמר בתורת כהנים "יכול כמשמעו שאם אכל ממנו ביום שלישי יהא נפגל ת"ל המקריב אותו בשעת הקרבה נפגל ואינו נפגל בשלישי אלמא במחשבה מיירי שחישב לאכול ממנו בשלישי וכתיב אם האכל יאכל "בשתי אכילות הכתוב מדבר באכילת אדם ואכילת מזבח : **פסול** · דמחשבת חוץ למקומו פוסלת דאמר בת"כ "יכול לא יז) תפסל מחשבת חוץ קודשים תהו "אם האכל יאכל ביום השלישי" אם אינו ענין לחוץ לזמנו דהא יט) כתיב ביה בט את אהרן האוכלת ממנו עונה תשא תנהו ענין לחוץ "למקומו, חוץ לזמנו בהכרת ואין חוץ למקומו כ) כרת ואי קשיא הא כתב גבי חוץ למקומו בקדושים תהו והאוכליו עונו ישא וכרתה וגו' ההוא מוקמינן לה בכריתות בפ"ק (דף ה) לכרת דנותר בגזירה שוה דקודש קודש כא) ואי קשיא אמאי לא תנא נמי כזית מלבונתה תרין קא סתמא "כרבנן דאמרי לעיל דלבונה כשרה בקורט אחד הלכך לא תנא כזית : **למחר** · דהיינו חוץ לזמנו דמנחה אינה נאכלת אלא ליום ולילה" כב) ואיתקש לחטאת ואשם וכחטאת ואשם אמר בת"כ גבי תודה מנין לרבות חטאת ואשם דיאכל ביום קרבנו תלמוד לומר "זבח "ובשר זבח תודת שלמיו וגו' (ויקרא ז) :

פיגול

קומץ ולבונה שחסר כו' · בכל הוכחי משמע דשיעור לבונה כקומץ ולקמן בפרק בתרא (דף קו:) גמר דלבונה לא יפחות מן הקומץ דכתיב והרים ממנו בקומצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה מקיש לבונה להרמה דמנחה מה הרמה דמנחה קומץ אף לבונה קומץ ולבונה באה בבזיכין שני קמצים יליף לה בת"כ בג"ש דנאמר כאן אזכרתה וגבי קומץ אזכרתה מה להלן מלא הקומץ אף כאן מלא הקומץ והיינו שני קמצים מלא הקומץ לסדר זה ומלא הקומץ לסדר זה : **ר' יהודה סבר כל ואפי' חד קורט** · משמע הכא דרבי יהודה סבר דהלבונה כולה לבונה משמע וה"נ אית ליה בפ"ק דבכורות (דף ג.) בכור כולה בכור משמע כתב רחמנא כל ואפי' כל שהוא ותימה דבפרק כסוי הדם (חולין פח.) שמעינן ליה לר' יהודה דמו מקצת דמו משמע ושמא משום דכתיב דמו בו"ו דריש דדם כל דם משמע כתב רחמנא דמו ואפי' מקצת דמו ולפי סברא זו לא יתכן מה שפוסק ר"ת כרבי יהודה דאמר אם יש שם דם שלא הוא פטור מלכסות דהא אמר בבכורות (דף ג:) לית דחש לה להא דר' יהודה דאמר שותפות עובד כוכבים חייבת בבכורה ושמא יש לחלק בין דם לבכור וכמו כן צריך לחלק דלא תקשי ההיא דבכורות אהא דאמר פרק אלמנה ניזונית (כתובות מג:) לית דחש לה להא דר"ש דאמר "מקצת כסף ככל כסף ובשמעתין משמע דאית ליה לר"ש הלבונה כולה לבונה והא דדריש רבי יהודה הכא כולה לבונה וכן לקמן בפ' כל המנחות באות מצה (דף נו.) דריש כל מום ובריש אלו עוברין (פסחים מג.) לא דריש כל לקמן אפרש בפרק כל המנחות באות מצה (דף נו:) בע"ה : **ורבי** שמעון את לא דריש · פי' לא דריש להא דרשא אבל דלא דריש כלל לא קאמר דשמעינן דדריש את בפ"ק דבכורות (דף ה) גבי את הגמל דדריש ליה לאסור את חלבו ולקמן בפרק כל המנחות באות מצה (דף נו:) דדריש ר"ש את המנחה לרבות שאר מנחות להגשה ומש"ה לא מייתי הכא ההיא דשמעון העמסוני כדמייתי לה התם בבכורות על רבנן וכן יש לתרץ מרבי יהודה דדריש הכא את ובפ"ב דסוטה (דף יז.) "דריש רבי יהודה נוולות וקבלות מהאלות כר"מ ואליבא דר"מ מסיק התם דהא לא דריש וע"כ כמו כן יאמר לרבי יהודה אלא והאי לא דריש להאי דרשא קאמר ומיהו י"ל דר' יהודה את לא דריש ואת דריש והכא כתב ואת כל הלבונה ועוד קשה דר' יוסי הגלילי דריש בפרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק מג.) נקי מדמי ולדות אלמא דריש הגאת עורו מאת בשרו כדמשמע התם ובפרק בהמה המקשה (חולין דף ע:) משמע דלא דריש את בגמרא "בהמה שמת עוברה ה' דקאמר על מילתיה דר"י הגלילי קלוט בממי קלוטה ליטמא משמע דסבר כרבנן דר"ש דשרו פרק קמא דבכורות (דף ו:) קלוט (בממי קלוטה) ולא דריש אתין ומיהו יש לפרש דפריך בחולין (שם) מקלוט בממי קלוטה שרלא ורוטו חומה לאתו דשרי לכ"ע : **כגון** שהפריש לה שני קמצים · וא"ת והיכי קדשי אי בבת אחת האמרינן בפרק התודה (לקמן עח:) תודה ששחטה על שמונים חלות לא קדשו לר' יוחנן ואי בזה אחר זה האמרי' בקדושין בפ"ב (דף נ:) דכל שאינו בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו והכא כיון דליתיה בבת אחת כל שכן בזה אחר זה וי"ל כגון דאמר יקדש קומץ אחד מתוך שני קמצים כדאמר בפרק התודה (שם) הכל מודים היכא דאמר ליקדשו ארבעים מתוך שמונים דקדשי :

כגון שהפריש לה שני קמצין · בלשון א' פי' בקונטרס דההיא דקתני פסולה שהפריש לה שני קמצין ולאו אפשר לומר כן דלעיל משמע דכהפריש לה שני לענין יש לי להכשיר יותר הואיל והאי חזי ליה והאי חזי ליה וה"ה הכא שיש להכשיר יותר בהפריש לה שני קמצים מבקומץ וחצי ועוד דקאמר בסמוך הפריש שני קמצים ואבד אחד מהן קודם קמיצה לא הוקבעו פירוש וכשרה, אבל לאחר קמיצה הוקבעו והויא יתירה

[ועיין תוס' בכורות ג. ד"ה ור' יהודה ובחולין פח. ד"ה ורבי יהודה]

לא מצריך מקום נ"ק

נושא/מבנה

מימרות של ר' יצחק בר יוסף אמר ר' יוחנן בהסבר מחלוקת התנאים בלבונה שחסרה

מבנה

◇ "מחלוקת/דברי הכל"
- לבונה הבאה עם המנחה
- לבונה הבאה בפני עצמה
- לבונה הבאה בבזיכין

נושא/מבנה

△ מימרות של רמי בר חמא במפריש ב' קמצים לבונה

נושא/מבנה

⌂ בחוץ/למחר מחשבת פיגול בהקרבת מנחה

* אין מח' בתחלה בשעת הקומץ, המחלוקת היא בשעת הקטרה

שיטה מקובצת

א) והתניא ר' שמעון אומר נמחק : ב) ר"מ סבר לא"ה משמע דאיתי במשמעות דהלבונה דלר"מ הלבונה קצת לבונה משמע וכל אתא לרבות דבעינא כולה לבונה ולר' יהודה לבונה משמע כולה וכל אתא לרבות אפילו קורט והוזק ת"ל דלכ"ע משמע לבונה רוב לבונה ור"מ סבר כל לאוסופי אתא ור' יהודה סבר כל לגרוע אתא לשון כל דהו ולאוקמא אקורט וכיוצא בזה יש בריש בכורות גבי כל בכור תו"ח : ג) מקומצה בחוץ : ד) ואין בו כרת. פ"ה ואי קשיא אמאי לא תנא כזית מלבונתה תריץ קא סתמא כרבנן ולא נהירא דא"כ ליתני להקטיר קורט אחד מלבונה ועוד הא אוקימנא מתניתין כר"מ דאמר חסר לבונתה פסולה ונראה לפרש דשאני דמחירין כזית להקטרת קומץ דילפינן אכילת מזבח מאכילת אדם דכתיב אם האכל יאכל בשתי אכילות הכתוב מדבר ומה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית והוקא בשירי דבר אכילה אבל בשירי דלאו בר אכילה לא ילפינן אכילת מזבח מאכילת אדם ולבונה לאו בר אכילה ומיהו לא נהירא דהא בהדיא תנא בגמרא הקומץ והלבונה שהקריב מהם כזית בחוץ אלמא גבי הקטרת חוץ יליף אכילת מזבח מאכילת אדם אלא נראה לסדר הסוגיא אכולהו כזית דלעיל ולא חש להאריך והוא הדין ללבונה · תו"ח : ה) והתניא קומץ לבונה כו' תרסי' בתוספתא ר"ש אומר קומץ לבונה שחסר והלכך קא פריך מינה דר' שמעון א תמ"ד ואח"כ מה"ד לבונה הבאה כו' והשאר נמחק : ו) עשרון ובת"כ נפקא לן קרבן מנחה מלמד שהיחיד מתנדב לבונה : ז) חסר פסל דלאו ח) עשרון ופלגותא היא [בירושלמי שקלים פ"ו ה"ח] או קומץ בעלים בעי כהן : ט) כל בבית : י) הרי שנים הס"ד : יא) ובזך ובת"כ יליף לה בגז"ש ר"ש אומר נאמר כאן אזכרה ונאמר להלן אזכרה מה להלן מלא קומץ אף כאן מלא קומץ מלמד שהוא שני קומצין מלא הקומץ לסדר זה לסדר זה : אחר ד"ה בזיכין מה"ד בתחלה תחילת סדור והס"ד ומה"ד בסוף ההקטרה והס"ד : יב) קמיצה סבר לא ותיבת נאבד נמחק : יג) דמנחה הס"ד ומה"ד בריך קומץ דידה שאינו מעורב עם המנחה בבזיכין הס"ד ומה"ד שתניא : יד) כבר ופסולה : טו) ל"א כגון שהפריש כו' דאמרינן זיל לגבי האי חזי ליה זיל לגבי האי חזי ליה : טז) שחישב על אכילת : יז) תיבת ביה נמחק : יח) תפסיל במחשבת : יט) זה אותן כדפרשי' לעיל תנהו ענין לחוץ למקומו הס"ד ומה"ד ואין בו כרת' האוכל משירי המנחה אין חייב כרת דהכי אמרינן בת"כ יכול יהא חייב על חוץ למקומו כרת ת"ל בחוץ לזמנו האוכלת [ממנו עונה תשא] תיבות תנהו ענין לחוץ למקומו נמחק : כ) למקומו בתמורה ואי קשיא הא כתיב : כא) קודש אבל בחוץ לזמנו יש כרת דילפינן עון עון מנותר : כב) דאיתקש לחטאת ואת ו' נמחק : כג) בלשון ראשון ותיבת א

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה כמאן דפריקה וכו' קמ"ל ל"א ולא כנ"ל ותיבות כ"ב נמחק : (ב) בא"ד לא הוקבעו נ"ב פירוש זה הוא כל כך דאמר רמי כו' על פי לשון אחר שפרש"י כאן :